

't Tolhuis

aargang 16

Lente 2016

Al 400 jaar
goed getapt

Café Concordia
Westhavenkade 28
Telefoon 010 2340098

GOED IDEE!

Corrie van Oosten

Pedicurepraktijk Voetidee
Twee Vriendenstraat 27
3131 ME Vlaardingen
Tel. 06 - 220 416 71

Ook voor diabetici & reumapatiënten

Inkt en Toner Shop
Vlaardingen

Billitonlaan 56, 3131 LK Vlaardingen
Tel.: 010-2342436
www.its-vlaardingen.nl info@its-vlaardingen.nl

Kopieer-, print-
&
drukwerkservice

Tot en met A0 formaat
full color/zwart-wit

Visitekaartjes, briefpapier, flyers
boekjes, posters, folders, canvas

Originele, huismerk, hervulde
inkt- en tonercartridges

VHS videobanden digitaliseren

Inbinden thermisch & ringband

AANNEMERSBEDRIJF
VERKAGROND B.V.

- Grond-, straat- en rioletwerken
- Ook stelcon en asfalt
- Zowel nieuwe aanleg als onderhoud en reparatie

VERKADE VLAARDINGEN B.V.

Zuidbuurtseweg 2
3133 KC Vlaardingen
Telefoon: 010 - 435 90 00
www.verkade-vlaardingen.nl

Uit de Bestuurskamer

In de bestuursvergadering van januari is de wens uitgesproken om deze pagina een iets ander tintje te geven door wat te gaan schrijven over de bestuursvergaderingen. Natuurlijk kunnen we niet alles hier kwijt wat op zo'n vergadering besproken wordt, maar we kunnen wel wat puntjes hier noteren.

Zoals een ieder wel gezien heeft zijn de afgelopen periode aardig wat paden opnieuw geasfalteerd. En dat was nodig ook.... Op het B complex is sinds de oprichting nooit meer het asfalt vernieuwd en dat is zo'n 50 jaar. De gemeente is verantwoordelijk voor de paden en om ze op het stadhuis niet in slaap te laten sukkelen noemen wij dit steevast fase I en blijven aandringen op fase II.

Dat we asfalteren voor elkaar hebben gekregen was natuurlijk heel fijn. Maar het budget bij de gemeente afdeling was niet toereikend meer om het Essenpad wat breder te asfalteren dan 1.20 mtr. Hierdoor kan de aanhangwagen niet meer op het Essenpad komen, wat weer gevolgen heeft voor de tuinders die vuil of groen willen afvoeren.

Dat lossen we dan weer op door, onder leiding van Joop vd Lugt het pad breder te maken met een laag Repac.

Er zijn op dit moment vier tuinen die zwaar verwaarloosd door de voormalige tuinders zijn achtergelaten. Deze worden door een vaste vrijwilligers ploeg onder leiding van John Lubeek verhuur-klaar gemaakt.

Enkele bestuursleden hebben in een rondgang over het terrein met een paar mensen van de gemeente (afd. Vastgoed en afd. Groen) de grote bomen bekeken en besproken. Er wordt door de gemeente een scan gemaakt van zieke of gevaarlijke bomen en dan zal er ook een plan van aanpak moeten komen. We wachten af.

Dit jaar is het mogelijk de werkbeurten af te kopen. Op de ledenvergadering van november 2015 werd door enkele leden gevreesd voor een massale afkoop. Zoals door ons verwacht is dit niet gebeurd en hebben slechts drie tuinleden de werkbeurten voor 2016 afgekocht.

Wil je voortaan post van de vereniging digitaal ontvangen geef dan je E mail adres even door in de bestuurskamer. Het is ook mogelijk via onze website www.vtzuidbuurt.nl een link aan te klikken en zo je E mail adres door te geven. Doe dat ook als je E mail adres gewijzigd is, zoals is gebeurd bij veel Chello klanten.

vanuit de bestuurskamer

Theo van Rijswijk

Veiligheid op de tuin

Beste tuinvrienden,

Het voorjaar gaat weer komen en waarschijnlijk zijn jullie alweer met het werken op de tuin begonnen. Daarom misschien ten overvloede even een aantal zaken die we al een paar keer hebben besproken maar nooit genoeg onder de aandacht kan worden gebracht.

Onder andere onze gasinstallaties deze moet echt veilig zijn. Er komen steeds meer nieuwe tuinvrienden op ons complex. De huisjes die zij aankopen hebben vaak gebreken op het gebied van de gaslangen. Als een gaslang een aantal jaren oud is droogt hij uit en kan gaan lekken. Gaslekkages is een van de meeste oorzaken van brand in tuinhuisjes en plezierboten.

LET OP !!!!!!! de volgende punten

Het is namelijk voor je eigen veiligheid en voor je burens dat je gasfles (sen) met toebehoren aan de wettelijke regels voldoet.

Dit houdt in:

1. De gasfles mag **niet** in het huisje staan maar in een afgesloten kast of kist . Ook mag er geen open verbinding zijn tussen de plaats waar de gasfles staat en het huisje. De fles mag ook niet in een put staan in de grond, eventueel lekgas kan dan namelijk niet weg en blijft in de put hangen, explosiegevaar.
2. Het reduceertoestel moet voorzien zijn van een goede afdichtingring. Dit betekent niet uitgedroogd of met haarscheuren. Na iedere fleswisseling moet je deze afdichting controleren.
3. De gaslang mag niet ouder zijn dan **3 jaar** na de datum die op de slang staat aangegeven. Propaan tast namelijk het rubber van de slang aan waardoor deze kan uitdrogen en gaat scheuren.
4. Ook moet je zorgen dat in de kast of kist ventilatiegaten zijn aangebracht. Deze ventilatiegaten zo dicht mogelijk bij de grond, gas is namelijk zwaarder dan lucht. Eventuele gaslekkage kan door de ventilatiegaten verdwijnen.
5. Zorg in het huisje voor een **goede ventilatie**. Verbrandingstoestellen zoals kookplaten en kachels hebben namelijk zuurstof nodig voor hun verbranding. Bij te weinig toevoer kan er koolmonoxide ontstaan, **DIT IS EEN DODELIJK GAS** en wordt drie keer zo snel in je bloed opgenomen dan zuurstof. Installeer een CO melder dit kan veel problemen voorkomen.

Ik wens een ieder een veilig tuinjaar.

Gert-Jan Bras

Verhalen uit de praktijk

Als groendocent zijn de vakanties de ideale gelegenheid om de pen voor het tuinblad Tolhuis op te nemen. Deze keer zit ik op een regenachtige zaterdagmiddag (net voor de voorjaarsvakantie) in het Tolhuis, met naast mij Ati Wondergem. Een eigenzinnige volkstuinstster die goed weet wat ze wel en niet met de tuin wil.

Maar voordat ik daar verder op in ga, roep ik nog even het vorige artikel bij u in herinnering. Ik heb toen ondermeer geschreven over de vaste teeltbakken van Jaap van der Kooij. Helaas is toen een foto van deze bakken niet afgedrukt. Dat wordt bij dezen (hieronder) goed gemaakt. Inmiddels ben ik zelf (aangestoken door het verhaal van Jaap) ook vaste teeltbakken aan het maken. In het verhaal van Jaap komt ook het mineraal Vermiculiet aan de orde. Vermiculiet is een mineraal dat water en voedingsstoffen opneemt en (in droge tijden) weer afgeeft. Inmiddels heb ik ook een leverancier gevonden. Arie van Bodegom in Zuidland* levert deze mix. Arie adviseert om in de bakken uit te gaan van een teeltlaag van ca. 20 cm die voor 1/3 bestaat uit vermiculiet, voor 1/3 uit compost en voor 1/3 uit turfstrooisel. Mijn ervaring leert inmiddels dat elke tuinder zijn eigen visie heeft op de ideale verhouding/teeltaarde...

*Adresgegevens Arie van Bodegom: Koekendorpseweg 3, Zuidland

De tuin van Jaap van der Kooij (zie vorig tuinblad)

Als je naar de tuin van Ati gaat, heb je het gevoel alsof je een volière met vogels tegemoet loopt. De volière is echter nergens te vinden. Wel staan er grote bomen in de tuin. Ati vertelt: “De bomen zijn voor mij erg belangrijk. Natuurlijk zijn bomen de longen van de stad, maar bomen zijn ook belangrijk voor vogels”. De aanwezigheid van veel vogels is verder verklaarbaar door de aanwezigheid van verschillende voedergelegenheden. In het najaar is een duif, zwaar gewond, komen aanvliegen. Inmiddels is hij niet meer uit de tuin weg te denken. Iedere dag staat er ook wat voer voor de duif klaar. Het tekent de zorg van Ati voor alles wat leeft, groeit en bloeit! Ati is bescheiden over haar tuinderskwaliteiten: ‘Ik tuinier vooral op mijn gevoel’. Ati maakt verder dankbaar gebruik van de kennis van haar vijfentachtig-jarige overbuurman Aad en van de bekende Berend!

Samen blikken we terug op het vorige tuinseizoen. Ati vertelt: ‘In de kas kweek ik vooral tomaten, aubergines en paprika’s. Op dit moment heb ik snijbiet in de kas staan die nu oogstbaar is. Als het vriest dek ik het af met een vliesdoek’. Voor de tomaten gebruikt Ati ondermeer de soort ‘San Marzano’. Volgens Ati is dit dé tomaat om te gebruiken voor pizzasaus. De tomaat heeft een heerlijke ietwat pittige smaak en bevat nauwelijks zaden. De planten worden door Ati zelf opgekweekt. Voor het zaaien gebruikt Ati een kwekerskrat waarin precies 24 vierkante potten (maat P9) passen. Deze potten worden gevuld met zaai-en stekgrond. Daarna gaan er twee zaden in een potje, op een diepte van ca. 4 cm. Als de planten voldoende volgroeid zijn gaan ze in de volle grond in de kas of in een grotere pot onder het prieel. Want regen is voor een tomaat funest volgens Ati. In de kas staan de tomatenplanten ongeveer 50 cm uit elkaar. Om ‘tomatenmoehed’ te voorkomen wordt een gedeelte van de teeltlaag ieder jaar ververs met nieuwe compost en tuinaarde. Het afgelopen jaar heeft ze heel wat tomaten kunnen oogsten, pureren en invriezen!

We krijgen het verder over recepten met ingrediënten uit eigen tuin. Ati vertelt: ‘Van aubergines kun je heerlijke gerechten maken, zoals bijvoorbeeld ‘Babaghanoisa’. De naam van dit gerecht komt op mij als boerenzoon zeer vreemd over. Maar inderdaad, als ik thuis op Internet deze naam intik, verschijnen er verschillende gerechten op het scherm. Aubergine blijkt op zeer verschillende manieren in de keuken gebruikt te kunnen worden.

Ati vertelt dat de groentetuin afgelopen jaar niet zo bijster goed ging. Ze is evenwel redelijk positief over haar experiment ‘Drie zusters’. Een indiaans principe dat als volgt werkt: Als eerste wordt mais gezaaid. Als de mais is ontkiemd en een hoogte heeft gekregen van ca. 30 cm worden er bonen bij gelegd. De bonen gebruiken de mais vervolgens als houvast. Om de bodem te bedekken en uitdroging te voorkomen, wordt als derde gewas pompoen of courgette toegepast.

Ati is ook enthousiast over haar teelt van knoflook in de kas. De eerste ‘tenen’ haalt ze bij een Marokkaanse slager aan de Fransenstraat. In het najaar gelegd betekent aan het einde van de lente oogsten. In het voorjaar, in de volle grond, gelegd betekent in het najaar oogsten.

Behalve groenten heeft Ati in de tuin ook een aantal fruitbomen en bessenstruiken. Met name de Goudrenet geeft heerlijke appels voor de appelmoes. Daarnaast staat er een peer (Doyenné du Comice). Dit is typisch zo'n peer waarvan het sap van je kin afdruipt. In de tuin staan verder zwarte bessen-struiken waar Ati 'cassis' van maakt. Een deel van de bessenstruiken dekt ze af met een net en een ander deel van de bessenstruiken laat ze staan voor de vogels.

Nadat we de verschillende groenten en fruitsoorten hebben gesproken, komen we bij de bloemen terecht. Ati merkt op dat vroegbloeiende bloemen belangrijk zijn voor de hommelmkoningin die een volk wil gaan stichten. Daarom staan in haar tuin soorten als: *Pulmonaria officinalis* (gevekt longkruid), *Anemone blanda* (voorjaarsanemoon), *Crocus vernus* (krokus). Ati noemt nog een reeks van planten die later in het seizoen belangrijk zijn en waarvan ik van een aantal de nederlandse naam noteer: oregano, lavendel, tijm, bonenkruid, salie, vingerhoedskruid, beemdreigerbek, sierdistel, gele lis en dotterbloem. Bij de keuze van bloemsoorten laat Ati zich verder leiden door vogel-minnende bloem-soorten. Een voorbeeld is de Cichorei (*Cichorium intybus*). Het is een overblijvende plant die vanuit een bladrozet bloemstelen produceert tot ca. 70 cm hoogte. De plant heeft zeldzame hemelsblauwe bloemen. Het gaat Ati echter vooral om de zaden die in de herfst bijzonder in trek zijn bij puttertjes.

We sluiten het gesprek af. Ati vertelt nog dat ze er een complete zadenbank op na houdt. Ieder jaar wordt er door haar heel wat afgezaaid. Dat leidt vaak tot een overproductie van planten. Wellicht herkent u dit als lezer ook! Ik opper de mogelijkheid om daarin met andere tuinders iets voor te bedenken. Stel je voor dat we in het zaaiseizoen af en toe een zaterdag een kraam inrichten, waarin we onze overproductie uitstallen en met elkaar ruilen. Daarop doordenkend vraag ik me af of het een idee zou zijn om een aparte commissie op te zetten die dit idee in goede banen leidt. Zijn er meer mensen die last hebben van 'overproductie' en/of die graag eens kennis zouden willen maken met andere groentesoorten? Zou een whatsapp-groep werken? Denkt u er maar 's over na en stuur uw ideeën naar de redactie! Rest mij Ati hartelijk te danken voor haar bijdrage aan dit artikel!

Martin van Engelen

Ati's nieuwe uitprobeersels

Artemisia ludoviciana (witte struiksalie)	Meerjarige plant waarvan het extract van stengel en blad gebruikt wordt ter bestrijding van de aardappelziekte Phytophthora.
Tagetes minuta (afrikaantje)	1.0 tot 2.0 meter hoge soort, eenjarige plant. Verbeterd de structuur van de bodem, onderdrukt lastige onkruiden en bestrijdt aaltjes.
Euphorbia lathyris (kruisbladswolfsmelk)	Bevat melksap waarmee wratten kunnen worden aangestipt. De plant zou volgens Ati ook gebruikt kunnen worden als bestrijder van woelmuizen.
Nicandra physalodes (zegekruid)	Eenjarige plant die als afweer tegen witte vlieg wordt gebruikt. De plant krijgt mooie zaaddozen die gedroogd kunnen worden.
Vicia narbonensis (wikke)	Fungeert als groenbemester en bevordert het bodemleven.

snijbiet

**monumentale knotboom:
Morus alba (moerbij)**

**meerstammige fruitbomen
met voorjaarsbeplanting**

**de ontluikende en vogel-
minnende tuin van Ati**

Jaaragenda 2016

- 26 maart   **Paaseieren zoeken**
Begint om 10.00 uur en is voor kinderen en kleinkinderen van de tuinleden.
Inschrijven in de kantine vanaf 5 maart.
- 28 maart   **Paasbrunch**
2^e paasdag van 11.00 t/m 14.00 uur U kunt zich hiervoor in de kantine opgeven
vanaf 5 maart. Op deze dag is de kantine vanaf 14.00 uur normaal open voor
alle leden.
- 6 april   **Start biljart toernooi (de Janson bokaal)**
Iedere woensdag middag vanaf 13.00 uur beginnen de wedstrijden er doen 7
verenigingen aan mee, zij strijden om de Janson wissel bokaal.
- 6 april   **Leden vergadering**
De voorjaarsvergadering begint om 20.00 uur.
- 7 mei   **Plantverkoop**
De jaarlijkse plant verkoop (perkgoed). Deze wordt aangevuld met de verkoop
van groente plantjes en planten uit de kweektuin van de vereniging.
- 4 juni   **Brocante en zuurkool maken**
Een rommelmarkt voor iedereen. Alle tuinleden kunnen hier hun gebruikte of
ongebruikte spulletjes proberen te verkopen. Er staan kraampjes en tafeltjes
rondom de kantine. Tevens wordt u uitgenodigd om te helpen kool te snijden
en in vaten te leggen na 6 weken komt u dan proeven van de zuurkool die U
onder begeleiding van Berend heeft gemaakt.
- 9 juli   **Open Dag**
De jaarlijkse dag waarop de vereniging zich presenteert aan de
buitenstaanders. De hele dag door kunt U komen kijken bij diverse
demonstraties en proeven van eigengemaakte lekkernijen. Er zijn ook diverse
muzikale optredens.
- 26 augustus   **Klaverjassen.**
Einde van de klaverjas vakantie, vandaag beginnen de wedstrijden weer.
- 27 augustus   **Barbecue**
Voor de kantine staat een grote barbecue, hiervoor kunt U zich vanaf 2
augustus inschrijven in de kantine.

- 30 augustus   **Janson bokaal**
Dit is de slotdag van het biljarttoernooi en tevens de prijsuitreiking van de Janson bokaal.
- 16 november   **Ledenvergadering**
De najaars ledenvergadering begint om 20.00 uur.
- 26 november   **Sint Nicolaas feest**
Vandaag brengt St. Nicolaas een bezoek aan de tuinvereniging. U bent van harte welkom vanaf 10.00 uur in de kantine. Opgeven voor het sinterklaasfeest kan vanaf 25 oktober in de kantine.
- 17 december   **Kerstklaverjassen**
Vanaf 22 november opgeven in de kantine.
- 18 december   **Wintermarkt**

We proberen dit jaar weer opnieuw een wintermarkt te organiseren met verschillende lekkernijen en koopjes.

Voor alle festiviteiten geldt: wijzigingen onder voorbehoud, we zijn namelijk afhankelijk van het weer en het aantal deelnemers. Wij hopen veel tuinleden op deze dagen te zien.

Kinderpagina

Hoi Kids,

Over een paar weken is het Pasen we gaan een leuk paasmandje maken. Misschien is het leuk om er een paar te maken en dan te vullen met paaseitjes en b.v. aan je Oma of Opa te geven. Of aan iemand anders die je aardig vind.

Wat hebben we nodig:

Een stuk stevig papier (liefst gekleurd)

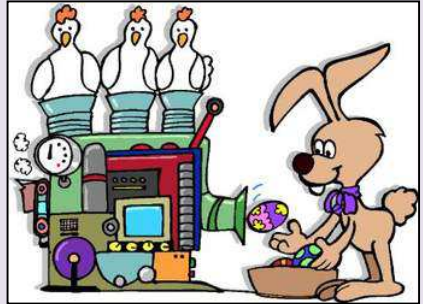
schaar

lijm

potlood

liniaal

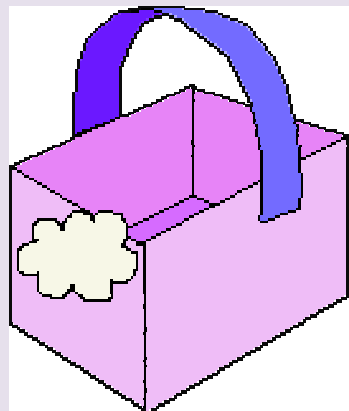
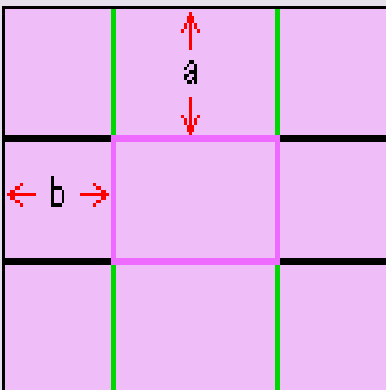
een plukje watten.

Voorbeeld onder geeft aan hoe je de lijnen moet tekenen met een liniaal.

De afstand in het vak "a" moet net zo groot zijn als de afstand in het vak "b", dus als "a" 2cm is moet "b" ook 2cm zijn. De maten mag je zelf bepalen. Als je het te moeilijk vind kunnen je ouders je misschien wel helpen.

Knip nu langs de groene lijn. En vouw hem langs de zwarte lijn. Nu vouw je de flappen naar binnen. En lijm je de flappen met een x op elkaar. Zie het voorbeeld. Knip nu nog een smalle reep papier uit voor een handvat en plak deze op de gemaakte mand. Plak het watten plukje aan de achterkant van de mand.

Als laatste gaan we het gezicht erop maken.

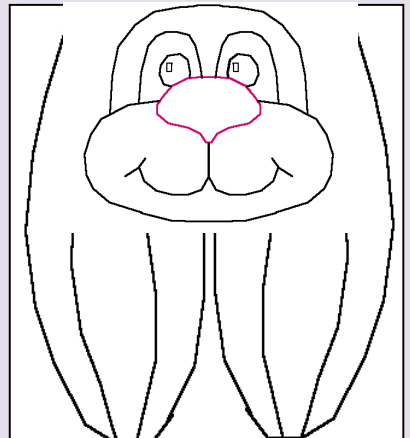
Het voorbeeld van de oren en het gezicht hebben we al voor je getekend. Knip ze nu netjes uit. Vind je het zonde van het boekje ,teken ze dan na op een stuk stevig papier en kleur ze in. Knip ze dan uit. Plak de oren aan de achterkant van het gezicht en plak dan alles aan de voorkant van de mand. En klaar is je paasmandje voor mooi gekleurde eieren

TIP: Je kunt nog andere leuke dingen met de kop van de paashaas doen. Als je het paashaasgezicht wat groter natekent op gekleurd papier dan kun je er een leuke paas placemats van maken.

Dat is bij het paas ontbijt wel erg leuk om op je eigengemaakte placemats te eten.

Ik wens jullie veel knutselplezier

En een hele fijne Pasen

Mijmeringen van een tuinder

Beste tuinvrienden,

Het einde van de winter nadert en het voorjaar begint er aan te komen. Dus er is weer genoeg werk aan de winkel in de tuin. Maar met het einde van de winter komt er ook een einde aan mijn werkzame leven. Het pensioen gloort .Ben ik er blij mee, kijk ik er naar uit om te stoppen met werken? Nou nee het werk wat ik doe les geven aan VMBO leerlingen is nog steeds inspirerend. Maar ook ik moet het stokje overgeven aan een jongere collega. Maar ik blijf nog wel een paar dagen lekker meedraaien. Maar ik kan wel begrijpen dat er ook mensen zijn die er wel naar uitkijken. Gelukkig mogen wij dat zelf bepalen. Ik zit heerlijk binnen op een luie stoel een lijstje te maken van de werkzaamheden die ik allemaal nog moet doen op de tuin. Ik mijmer langzaam weg en zie mijzelf als 13 jarig jochie starten op de LTS aan de Galgkade. Met mijn nieuwe schooltas vol met boeken. Niet meer in een rijtje staan om naar binnen te gaan. Dit wordt het dacht ik bij mij zelf. Ik ga techniek doen. Beginnen met metaal bij mijnheer Hordijk . Nederlands bij mijnheer de Vree. Ik zie mijzelf uiteindelijk naar de hoogste klassen gaan. Tekenen kregen we van mijnheer Hofman. Na deze school naar de bedrijfsschool van Wilton Fijenoord waar ik een ontzettende leuke tijd heb gehad en een goed vakdiploma heb gehaald. Dan gaan werken op een tekenkamer want dat wilde ik. Ik zie mijzelf nog staan op een hele grote tekenkamer met wel 60 teken tafels. Allemaal op een rijtje. Onze chef een hele accurate man liep de hele dag met zijn meetlatje te kijken of je wel netjes tekende tenslotte was het, het visitekaartje van het bedrijf. Dan werken in buitenland bij een groot bedrijf. Leuk maar niet mijn ding.

Terug in Nederland voor mijzelf gaan beginnen een bedrijf starten met twee maatjes. Een uitdaging waar ik wel eens slapeloze nachten van heb gehad. Maar uiteindelijk is het ook goed gekomen. Als je maar in jezelf geloofd en met een beetje geluk komt alles op zijn pootjes terecht. Ik zie mijzelf nog bij de eerste klant staan want tenslotte moest je wel werk binnen halen. In die tijd was het wel wat makkelijker maar je moest jezelf wel verkopen. Ook dat is allemaal goed gekomen. Buiten het feit dat onze eerste klant failliet ging en wij geen geld kregen. Toen hebben we even een moeilijke periode gehad maar met een goed thuisfront kom je ook daar weer overheen . Dan op mij 50ste wisselen van bedrijfsleven naar onderwijs. Weer vijf jaar naar de avondschool .Zit je daar met 23 man allemaal mensen van 23, 24 jaar en drie ouwe rotten van 50+. Uiteindelijk hebben we met vier man onze 2e graad gehaald. Dus de ouwetjes kunnen nog wel wat. De bel gaat en ik schrik wakker. Later denk ik nog even terug aan mijn mijmering, met mijn pensioen in zicht zag ik mijn hele loopbaan voorbijkomen. Ik dacht toen bij mijzelf eigenlijk moet ik het allemaal op gaan schrijven. Nu weet ik alles nog .Maar misschien komt er een tijd dat ik het niet meer zo goed weet. En is het natuurlijk leuk als je later nog eens terug kan bladeren in het verleden. Ik ga verder met mijn lijstje want zo komen we er niet. Ik moet altijd wel een zetje hebben om te beginnen .De tuin ziet er na al die regen en slecht weer wel wat troosteloos uit. Maar als het voorjaarszonnetje weer met kracht gaat schijnen komt het enthousiasme weer naar boven.

Ik wens een ieder veel tuinplezier.

De mijmerende tuinder.

Natte en relatief warme winter

Het KNMI meldt dat de afgelopen winter één van de zachtste was de metingen begonnen ruim 300 jaar geleden. De oorzaak van deze zachte winter was de voortdurende zeer zachte ZW-luchtaanvoer en dat was niet alleen in NL het geval maar in grote delen van Europa zat de wind opvallend vaak in de ZW-hoek. Toen de wind begin januari in NL even de O-hoek in ging gaf dat gelijk (vooral in NO-NL) een weekje vorst. Maar omdat op grotere hoogte nog altijd zachte lucht werd aangevoerd was het gevolg voor NO-NL langdurige gladheid door ijzel met veel overlast met onbegaanbare wegen en ijsafzetting leidde o.a. tot stroomonderbrekingen. Daar gold een aantal dagen code rood, de hoogste weerwaarschuwing van het KNMI. Die ijzel was eigenlijk het meest bijzondere weerfeit van de afgelopen winter. Die ijzel (ijs)laag was soms zo dik dat op een aantal straten in N-NL kon worden geschaatst. Verder was er in N-NL ongeveer een week lang sprake van een sneeuwdek van ca 10 cm.

Hoe zacht de hele winter was blijkt wel uit de gemiddelde temp van 6,3 gr in De Bilt tegen 3,4 gr normaal en daarmee komt de winter van 2016 op de 2e plaats van de zachtste winters sinds 1706. Alleen de winter van 2007 was iets zachter (6,5 gr). Vooral december was super zacht. Met gemiddeld 9.6 gr zelfs meer dan 2 gr boven het vorige decemberrecord, 7,3 gr in 1974. Op sommige dagen was het zeker 10 gr warmer dan normaal. In december kwam de temp hier in Vlaardingen aan de Zuidbuurt niet onder de 5 gr en lag op 5 dagen na de max temp elke dag boven de 10 gr. De maanden januari en februari waren duidelijk “minder warm”, maar echt koud werd het nooit. Met 9 vorstdagen over de hele winter en een laagste temp van –5,7 (19 jan) en geen enkele ijsdag (waarop het de hele dag blijft vriezen) was er in Vlaardingen geen reden de schaatsen uit het vet te halen.

De hoeveelheid neerslag was over de gehele winterperiode groter dan normaal, 310 mm aan de Zuidbuurt. December en februari waren vrij normaal, maar januari gaf met rond 160 mm meer dan dubbele maandhoeveelheid te zien. Vanwege het uitblijven van vorstachtig weer en wel veel nattigheid (die amper wegtrok of opdroogde) én een hogere temp is alles veel groener dan normaal. Dus veel alg- en mosvorming op hekken, daken en bestrating + ook dikwijls in het grasgazon.

KLIMAATVERANDERING - LANGER GROEISEIZOEN

De vorige keer (december) schreven we wat over de klimaatconferentie in Parijs die toen de aandacht trok. In dat soort discussies gaat het dikwijls over extreme weersomstandigheden, maar ook gemiddelde weereffecten zijn te meten en te zien. Momenteel hebben we na een gemiddeld “te warme” winterperiode een veel langer groeiseizoen gehad. Kijk maar naar het lange gras (of je moet in de winter nog een (paar) keer gemaaid hebben) en het doorgroeiende onkruid. De lente van 2016 begon eigenlijk al in december 2015. De eerste voorjaarsbloeiërs lopen pakweg anderhalve maand voor op het normale schema. Dat is wel heel erg extreem, maar het past in een nieuw patroon. Het groeiseizoen is in de afgelopen vijftien jaar gemiddeld zeventien dagen eerder gestart. In diezelfde periode is de herfst negen dagen langer geworden, dus het doorsnee groeiseizoen is bijna een maand langer geworden.

Bovenstaande gegevens las ik onlangs van een hoogleraar uit Wageningen, die al ca 15 jaar een zgn. 'Natuurkalender' bij houdt. Door veel vrijwilligers zijn jaren achtereen verschillende gegevens genoteerd en ook het KNMI is daarbij betrokken om de effecten van klimaatveranderingen in kaart te brengen. Bijv. wanneer bloeit het eerste sneeuwkllokje en wanneer volgen de hazelaar en de els? Op welke dag zingt de vroegste tiftjaf en wanneer klinkt de eerste vinkenslag? Op welke datum arriveert de eerste boerenwaluw? Wanneer fladdert de eerste Citroenvlinder rond? De veranderingen zijn het grootst bij de winterbloeiërs, zoals hazelaar, sneeuwkllokje en gele kornoelje. In de afgelopen vijftien jaar zijn de winterbloeiërs achttien dagen vroeger waargenomen. Dat is het gevolg van de stijging van de temperatuur (volgens het KNMI), want in de periode 1981-2010 was de gemiddelde temperatuur structureel hoger dan in de voorgaande periodes. Daarbij was de temp het meeste toegenomen in de winterperiode met als gevolg dat de ontwikkeling van veel planten de laatste 10 jaar ca. 3 tot 4 weken eerder begint dan ongeveer een halve eeuw geleden.

Gevolgen van dat langere groeiseizoen hebben niet alleen invloed op de natuur in ons land, maar ook op onze gezondheid. De start en lengte van het groeiseizoen van veel planten bepaalt nl. ook de start en de duur van bijv. hooikoorts. Een kwart van de Nederlanders heeft hier elk jaar mee te maken. Zo kunnen veranderingen in de natuurkalender ook hun invloed hebben op de verspreiding van ziekten, als malaria en de ziekte van Lyme.

VOGELS IN DE WINTER EN VOORJAAR - EKSTERS

Een vogel die we in de winter en het voorjaar geregeld door de tuin (of op het grasveld) zien rondlopen is de ekster. Dikwijls scharrelen er een aantal met elkaar over het grasgazon of op het terras. Het is al een paar keer voorgekomen dat er aan groter aantal bij elkaar kwamen om samen andere dieren als een reiger of een kat te plagen.

Veel vogels gedragen zich als kuddedieren. Ganzen, spreeuwen en mezen bivakkeren bijvoorbeeld tijdens de wintermaanden altijd in grote groepen. Via allerlei gekwetter schijnen ze met elkaar te communiceren, zodat ze steeds tegelijk verder trekken op zoek naar voedsel. Tijdens het foerageren kijken ze om beurten om zich heen, zodat ze elkaar tijdig kunnen waarschuwen voor een naderende vijand. Het resultaat is dat een groep vogels zelden door een roofdier wordt verrast.

Eksters zijn beslist geen kuddedieren. Voedsel zoeken doen ze bij voorkeur alleen of met zijn tweeën.

Die zwart-witte vogels zitten 's winters of in het vroege voorjaar weleens met een grotere groep in een boom, maar dat is altijd tijdelijk en daarna vliegen ze weer alle kanten op. Zo'n samenscholing van eksters lijkt niet zozeer gericht op samenwerking maar meer op conflicthantering, want het gaat gepaard met kabaal en scheldpartijen naar elkaar. Het is alsof ze af en toe moeten discussiëren over de verdeling van de territoria.

Daarom des te opvallender als je een aantal eksters bij elkaar ziet bijv. zoals wij zagen in een soort kring rond een kat of een reiger. Die vogels voerden om beurten schijnaanvallen uit, door ook met luid kabaal op de poes of reiger af te vliegen, maar bleven steeds ruim buiten bereik van hun

tegenstander. Volgens kenners komt dit gedrag vaker voor en dan gaat het inderdaad om 'wegpesten'. De eksters beschouwen die reiger of kat als een gevaarlijk roofdier die ze graag uit hun gebied verdrijven.

Op internet vond ik een alternatieve verklaring voor de heftige territoriumdiscussies in bomen. Volgens kenners gaat het om paarselectie, de groep splitst zich op in broedparen. Charles Darwin sprak van marriage meetings ofwel 'huwelijksbijeenkomsten'.

Eksters worden vaak verdacht van het roven van sieraden en andere glinsterende voorwerpen. Het gezegde 'stelen als een ekster' komt niet uit de lucht vallen. Dat is waarschijnlijk te danken aan het hoofdvoedsel van eksters dat vooral uit forse insecten bestaat, met name kevers met metaalachtig glanzende dekschilden. Voedselzoekende eksters kunnen dus behoorlijk gefixeerd zijn op glinsterende voorwerpen.

Voor het weer aan de ZUIDBUURT + webcams en dagelijkse gegevens + wekelijks een korte terugblik en vooruitblik op het weer: <http://verkade-vlaardingen.nl/Weer.aspx> of kijk op www.verkade-vlaardingen.nl en klik dan rechtsboven op het kopje 'weer'.

Siem Verkade

Stadslandbouw Van Ruytenburch

U wist het natuurlijk al lang: uit onderzoek is gebleken dat tuinieren een mens gelukkiger en langer gezond doet leven! Maar in een stad beschikt niet iedereen over een tuin.

Stadslandbouw Van Ruytenburch biedt in Vlaardingen voor iedereen de mogelijkheid om het 'groene hart in een mens' tot leven te laten komen, ook al heb je zelf bij je huis die mogelijkheid niet.

Drie jaar geleden heeft één van onze volkstuinders, Nel Versteeg, aan de wieg gestaan van dit unieke vrijwilligersproject. Achter de oude brandweerkazerne aan de Hoflaan kwam een Stadslandbouwakker waar voedsel en bloemen op biologische wijze verbouwd werd. Met veel plezier hebben vrijwilligers daar gewerkt en genoten van het tuinieren. Een gedeelte van de oogst ging wekelijks naar de voedselbank en alle vrijwilligers hebben gesmuld en genoten van de biologische groenten en bloemen die van het land kwamen. Want "Meedoen = Meedelen" bij Van Ruytenburch.

Helaas heeft die akker aan de Hoflaan eind vorig jaar plaats moeten maken voor de nieuwe woonwijk die daar gecreëerd wordt. Gelukkig heeft het bestuur van Van Ruytenburch een nieuwe plek in de stad gevonden om haar activiteiten voor te zetten! Zelfs twee plekken!

Op Landgoed Hoogstad (bij de Moermanboerderij) komt de nieuwe stadslandbouwakker én de Kas van (voorheen) het NME aan de Hofsingel heeft Van Ruytenburch kunnen bemachtigen om haar andere activiteiten voor te zetten. Een geweldig onderkomen voor bijvoorbeeld het voorkweken van het plantgoed voor de akker, MOM (maaltijden-op-maandag van oogst van het eigen land) en het Kindertuinproject waar kinderen kunnen ervaren en leren hoe leuk het is om te tuinieren. Jong geleerd is Oud gedaan!

Doordat er nauw contact is met vrijwilligers van Van Ruytenburch die zelf volkstuinen hebben op onze volkstuinvereniging was er afgelopen tijd al een uitwisseling van kennis en diensten aan elkaar. Zo heeft de MOM-crew meegedaan aan de workshops zuurkool & chutneys maken van Berend. Waardoor er gesmuld kon worden van Berend's-zuurkool tijdens een van de MOM-Maaltijden. Hebben bloemenplanten uit de Zuidbuurt-kwekerij een plekkie gevonden in de bloembedden van de stadsakker en heeft onze volkstuinvereniging van Van Ruytenburch weer 10 Kliko's gekregen die te gebruiken zijn tijdens de wekelijkse werkbeurten op ons complex.

Van Ruytenburch draait volledig op vrijwilligers. Gezelligheid en saamhorigheid staan voorop. Met elkaar leveren we een bijdrage aan het aantrekkelijk en duurzaam maken van onze stad. Voel jij je aangetrokken om ook een onderdeel te zijn van Van Ruytenburch en heb je nog een paar uurtjes per week over? Ruk dan die ouwe kaplaarzen uit de kast en doe mee met Van Ruytenburch!

Aanmelden door een asluys@xs4all.nl

Volg ons op facebook [stadslandbouwanruytenburch](https://www.facebook.com/stadslandbouwanruytenburch)

Annemiek van der Sluys

Vogels in de tuin

Beste tuinvrienden deze keer gaat het over het ijsvogeltje .

Het IJsvogeltje is een heel mooi opvallend vogeltje die zowel aan de vorm, kleur en het gedrag is te herkennen. Kleine visjes vormen het belangrijkste voedsel van dit vogeltje. Het IJsvogeltje houdt van schoon helder en visrijk water. Het ijsvogeltje zit op zijn post, b.v. een tak boven het water. Ook kan hij biddend in de lucht zich pijlsnel naar beneden storten in het water om zijn prooi te pakken. Het IJsvogeltje vliegt meestal in een rechte lijn snel over het water.

De kenmerken van het IJsvogeltje zijn bijzonder. De bovenzijde is helder blauw met een metaalglans, De onderzijde is oranje geel en zijn keel is wit. Over het oog loopt een oranje-gele oogstreep die overgaat in een witte vlek. Hij heeft een korte staart .Ook zijn kop zit dicht op zijn lichaam, ook heeft hij een grote rechte snavel.

Het merendeel van de IJsvogels nestelt langs traag stromende beken of riviertjes met steile wanden. Ze komen hoofdzakelijk voor in het oosten zuiden van Nederland. Vooral na een serie zachte winters kunnen er behoorlijke aantallen tot broeden komen. Zelfs in het Noorden en Westen van Nederland. In de jaren zestig had de soort te lijden van de waterverontreiniging en de strengste winter ooit 1962/63. Hierna werd de stand

gedecimeerd. In het laatste kwart van onze eeuw herstelde de stand zich weer, met de nodige onderbrekingen de strenge winter 1978/79 en nog een aantal winters erna. De soort herstelde zich na een aantal zachte winters. Ook is veel gedaan aan het milieu ,de beken en rivieren kregen schoner water. Hierdoor en in combinatie met verbeterde broed omstandigheden, de wanden van de beken en rivieren werden hersteld zodat de IJsvogel weer gebruik kon maken van zijn geliefde nestgelegenheid. In 2007 broedde er in Nederland ongeveer 2000 broedparen. Hierna hadden we weer enkele strenge winters in dat ging te koste van de populatie. De Nederlandse IJsvogels vertoeven meestal in hun eigen broedgebied of zwerven over korte afstanden rond. In de nazomer komen er ook

buitenlandse gasten bij .In de maanden half augustus tot eind oktober duiken er in het gehele land IJsvogeltjes op.

Na deze maande dalen de aantallen waarschijnlijk deels door vertrek maar ook door sterfte. In een winter met strenge vorst als de beken bevroren zijn is er voor het IJsvogeltje geen eten Ze zoeken dan het open water op .Hoewel de naam het doet vermoeden is ijs de grootste vijand van de IJsvogel. In de tijd dat hij zijn verenkleed goed waterafstotende moet houden moet hij wel de nodige visjes vangen. Wanneer de eerste vorst zijn voedselbron bedekt breken er moeilijke tijden aan. Om zijn eieren en later de jongen goed te beschermen, graaft de IJsvogel zijn nest in een steile wand. Door de smalle gang zijn de eieren beter beschermd tegen de grotere rovers, de steile kant maakt het bijv. een hermelijn of bunzing moeilijker om het nest te betreden en de eieren of jonge IJsvogels te roven.

De meest ideale nestgelegenheid biedt een afgekalfde oever van een beek of rivier, met een hoogte van ongeveer één meter boven de waterspiegel. De IJsvogel graaft met zijn sterke snavel een gang met een doorsnede van zo'n 5 cm. en een lengte die varieert van 50 tot 100

cm. Aan het einde van deze gang bevindt zich de nestkamer, deze is ca. 10 x 15 cm groot en is iets

uitgehoud zodat de eieren niet naar buiten kunnen rollen. Het nestkamertje wordt verder niet bekleed, de eieren worden op de kale bodem gelegd, er ontstaat echter na verloop van tijd wel een bedje van braakballetjes van de jongen.

laten we blij zijn dat er weer IJsvogels zijn dit betekent dat ons water in de beekjes en rivieren schoner is geworden door alle maatregelen die genomen zijn om ons water schoner te maken, zodat deze prachtige vogeltjes weer visjes kunnen vangen. Mocht er iemand zijn die in onze buurt IJsvogeltjes hebben gezien laat het ons dan weten, misschien met een mooie foto erbij van dit bijzonder vogeltje

Ik wens een ieder dit jaar weer een fijn ,mooi en warm tuinjaar.

Bronnen: IJsvogels .nl: Sovon .nl

Gert-jan Bras

De data voor de maandelijkse Tolhuis etentjes.

18 maart Rendang met nasi koenig

29 april, 27 mei, 24 juni, 29 juli, 26 aug barbecue???, 30 sept, 28 okt, 25 nov, 16 dec kerstdiner

Berend Es

U kunt in de tuinwinkel terecht op de zaterdagen van 9.30 tot 12.00 uur.
Van april tot en met augustus óók op de woensdag van 14.00 uur tot 16.00 uur

Er is o.a. te koop:

- Kieseriet
- Koemestkorrels
- Kunstmest 12+10+18 geschikt voor de hele tuin (strooien als de tuin nat is)
- Landbouw kalk winterbemesting, kalk verbetert de bodemstructuur en gaat verzuring van de grond tegen. Voorkomt ook mosvorming. Verkrijgbaar als korrel en als poeder.
- Patentkali, Stikstof/magnesium
- Compost 50% veenmossen 50% groencompost
- Potgrond N.P.K. 12-14-24 75% tuinturf, 25% veenmos
- Tuinaarde ph 6, 90% veengrond 10% championmest
- Zaaigrond
- Zand per kruiwagen
- Compost, potgrond, tuinaarde en zaaigrond in zakken van 40 liter
- Tonkin stokken in de lengte van 150, 240, 270 en 300 cm

De tuinwinkel heeft ook regelmatig diverse gereedschappen, (ook 2^e hands), tuinnetten en watervaten te koop

Voor het afvoeren van groen, het huren van de aanhangwagen of het huren van de snippermachine kunt u een afspraak maken met **Appie de Bruin**. telefoon **06 10969743**

Bij **Piet van Galen** kunt u terecht voor diverse soorten tegels. Deze worden voor een spotprijsje verkocht. U kunt **Piet** vinden op **tuin 1**, of via een bestuurslid.

vlaardingse volkstuindersvereniging
zuidbuurt

Voorzitter:	G. Pappers	06 23121578
Secretaris:	A.L.M. Timmers	
Penningmeester:	J.C. Koopman	
Alg. onderhoud:	Th.H. van Rijswijk	06 21277240
Alg bestuurslid:	A. van Embden	

Bestuurskamer volkstuindersvereniging "Zuidbuurt"

Zuidbuurtseweg 6, 3133 KC Vlaardingen

Tel. 010 4351169

Inloopspreekuur bestuurskamer:

Zaterdag 10.00 – 12.00 uur

Woensdag 14.00 – 16.00 uur

E-mail: info@vtvzuidbuurt.nl

Website: www.vtvzuidbuurt.nl

Tolhuis is een gratis uitgave van de v.t.v. "Zuidbuurt" en verschijnt 4x per jaar

Redactie:

Theo van Rijswijk	Hoofd redactie
Ria Timmers	Agenda
Saskia de Blois	Columnist
Anthony van Gelder	Lay-out/Sommige foto's
Martin van Engelen	Columnist
Gert-Jan Bras	Columnist

Verspreiding via het secretariaat.

Kopij aanleveren: tolhuis@kpnmail.nl

HOVENIERSBEDRIJF VERKADE B.V.

- Tuinontwerp, -aanleg en onderhoud
- Zowel bedrijven als particulieren

VERKADE VLAARDINGEN B.V.

Zuidbuurtseweg 2
3133 KC Vlaardingen
Telefoon: 010 - 435 90 00
www.verkadé-vlaardingen.nl

winkel
Aanbieding
grote
Hortensia
in pot
4 euro

Zonne-energie installaties voor uw tuinhuis

Voor zonne-energie installaties voor uw tuinhuis bent u bij ons op het juiste adres voor;

- Zonnepanelen
- Laders / omvormers
- Accu's
- Installatiematerialen
- Installatie van de systemen
- Onderhoud
- Storingen

Neem vrijblijvend contact met ons op voor een advies.

VG Energy Storage BV

Jan van Galenstraat 31-d
3115 JG Schiedam
Tel : **010 2236750**
Fax : 010 2236749

Mail : info@vg-energy-storage.nl
Web : www.vg-energy-storage.nl

VG ENERGY
STORAGE B.V.

Dealer van:

OPTI-Solar
INVERTER POWER

RP-Technik
Notstromsysteme

